

Parlementaire dimensie Nederlands EU-Voorzitterschap

1 januari - 1 juli 2016

Inhoudsopgave

COSAC-Voorzitters-
bijeenkomst

3

Stabiliteit, economische
coördinatie en bestuur

5

Innoverend & Inspirerend

7

Mensenhandel in het
digitale tijdperk

8

Energie, innovatie en
circulaire economie

11

Achter de schermen

14

Buitenlands-, defensie-
en veiligheidsbeleid

16

Plenaire COSAC

19

Samenwerking en bijzondere
contacten

22

Terugblik

De eerste zes maanden van 2016 was Nederland Voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Het kabinet moest in die periode de onderhandelingsprocessen in de Raad van de Europese Unie in goede banen leiden. Maar het Voorzitterschap had ook een 'parlementaire dimensie'. In dat kader organiseerde het Nederlandse parlement zes conferenties voor collega-parlementariërs uit de EU-lidstaten.

De inzet daarbij was om samen met andere nationale parlementen en het Europees Parlement te bouwen aan sterkere parlementaire controle op Europese besluitvorming. Juist nu veel zaken op Europees niveau geregeld worden, speelt effectieve nationale parlementaire controle een grote rol. Daarom is het belangrijk dat parlementen in Europa hun krachten bundelen en samenwerken om hun rol zo goed mogelijk te vervullen. Vanuit die gedachte hebben de Eerste en Tweede Kamer, voor het half jaar dat zij 'aan de beurt' waren, zich tot doel gesteld om samenwerking tussen parlementariërs te bevorderen om zo gezamenlijk effectiever te kunnen zijn.

Dit e-zine brengt de parlementaire dimensie van het Nederlandse EU-Voorzitterschap in beeld en laat de hoogtepunten zien van de zes interparlementaire conferenties die het Nederlandse parlement heeft georganiseerd, onder meer over veiligheid en defensie, economisch- en begrotingsbeleid, energie en mensenhandel. Ook belicht dit e-zine de bijzondere accenten die het Nederlandse parlement heeft gelegd op de inhoud en de opzet van de bijeenkomsten. De themaconferenties over mensenhandel en energie zijn vanwege de actualiteit welbewust op de agenda van de bijeenkomsten gezet; ook het migratievraagstuk is niet onbesproken gebleven. Tevens is gebruik gemaakt van innovatieve middelen om de interactie en het debat tussen parlementariërs te bevorderen. Ten slotte geeft dit e-zine een kijkje achter de schermen van de parlementaire dimensie van het EU-Voorzitterschap.

COSAC-Voorzittersbijeenkomst

Malik Azmani
Voorzitter commissie
Europese Zaken
Tweede Kamer,
co-voorzitter conferentie

"Een van onze belangrijkste taken is het nauwkeurig toetsen van EU-wetsvoorstellen. Hoe kunnen we dat het beste doen?"

Ana Birchall
Voorzitter commissie
Europese Zaken
Roemeense parlement

"De thema's vandaag raken de kern van wat er in Europa en de wereld momenteel aan de hand is."

Op 7 en 8 februari 2016 kwamen de Voorzitters van de commissies Europese Zaken van de diverse nationale parlementen en een delegatie van het Europees Parlement in de Ridderzaal in Den Haag bijeen. Deze zogenoemde COSAC-Voorzittersbijeenkomst vormde de aftrap van de parlementaire dimensie van het Nederlands EU-Voorzitterschap.

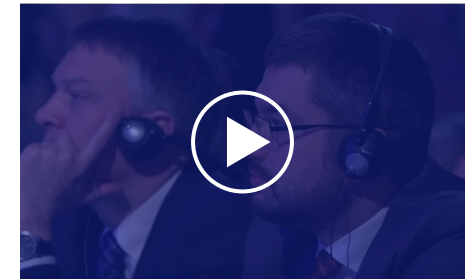
Het debat ging onder meer over de vraag op welke wijze nationale parlementen EU-voorstellen het beste kunnen beïnvloeden. Met Minister Koenders van Buitenlandse Zaken werd gesproken over de prioriteiten van het kabinet tijdens het EU-Voorzitterschap en met EU-commissaris Georgieva over het werkprogramma van de Europese Commissie. Verder kwam het zogenaamde Bi-Annual report aan de orde: een overzicht van de werkwijzen van de nationale parlementen op EU-terrein. Deze conferentie bepaalde de agenda voor de plenaire COSAC-conferentie in juli 2016.

COSAC: Frans acroniem voor *Conférence des Organes Parlementaires spécialisés dans les Affaires Communautaires*

Bert Koenders
Minister van
Buitenlandse Zaken

"De Europese Unie ondergaat momenteel een aantal stress-tests. We staan allemaal voor de vraag: Welk type EU willen wij en wat willen wij nalaten aan onze kinderen?"

Wist je dat...

...het EU-Voorzitterschap deels overlapt met de viering van het 200 jarig bestaan van de Staten-Generaal: toen werd de Ridderzaal gebruikt voor een Bijzondere Verenigde Vergadering

Stabiliteit, economische coördinatie en bestuur

Joris Backer

Lid van de commissie Financiën van de Eerste Kamer, Ondervoorzitter Eerste Kamer

"We hebben een aantal jaren ervaring opgedaan met Europese begrotingsafspraken. Dit is vandaag besproken aan de hand van goede voorbeelden uit de praktijk, zowel uit nationale parlementen als vanuit het Europees Parlement. We moeten van elkaar leren."

Jean Arthuis

Voorzitter van de Begrotingscommissie van het Europees Parlement

"Deze conferentie stelt nationale parlementen en het Europees Parlement in staat om te praten over hun toezicht op het bestuur van de Eurozone."

Op 17 februari 2016 vond in het Europees Parlement te Brussel de inter-parlementaire conferentie plaats over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de Europese Unie. De conferentie vond plaats op grond van het door de parlementen van de Europese Lidstaten bekrachtigde Begrotingspact; een serie afspraken in de EU over stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie.

De conferentie werd gezamenlijk georganiseerd en voorgezeten door de Staten-Generaal en het Europees Parlement. Doel van de conferentie was om ervaringen uit te wisselen over begrotingsbeleid, investeringen en concurrentiekracht binnen de EU. Onder andere Jeroen Dijsselbloem, Voorzitter van de Eurogroep, en Kees Vendrik, lid van de Algemene Rekenkamer, spraken over actuele ontwikkelingen op het gebied van economische coördinatie en bestuur, waarna er een uitwisseling van ervaringen en *best practices* tussen EU-lidstaten ontstond. Tevens werd gesproken over het begrotingsbeleid in de EU-lidstaten en de rol van nationale parlementen.

In de middag was de blik gericht op de lange termijn. Er werden toekomst-scenario's geschetst voor een concurrerende Europese Unie, en er werd gediscussieerd over kansen en bedreigingen voor de realisatie daarvan. Dit gebeurde in een *catch the eye of the moderator* debat; een meer dynamische manier om met elkaar in gesprek te gaan.

EMU - Begrotingspact

De Europese Economische en Monetaire Unie (EMU) werd in 1999 gerealiseerd. Het doel is in de Europese Unie een monetaire unie met geharmoniseerde economische politiek in te voeren. Het begrotingspact is een serie afspraken binnen de Europese Unie - naar aanleiding van de eurocrisis - over betere begrotingsdiscipline binnen de afzonderlijke Lidstaten.

Pieter Duisenberg

Voorzitter van de commissie Financiën van de Tweede Kamer

"In het middagdeel stond de concurrentiekracht van Europa en het stimuleren van economie centraal. De hamvraag: hoe kunnen we investeringen in de EU-lidstaten vergroten?"

Wist je dat...

...er 843 deelnemers uit de 28 Lidstaten en het Europees Parlement waren op de zes conferenties

Innoverend & Inspirerend

Om parlementen in staat te stellen een zo actief mogelijke rol te spelen is het belangrijk dat parlementariërs uit de verschillende lidstaten elkaar snel weten te vinden. Tijdens de conferenties lag de nadruk op onderlinge informatie-uitwisseling en deelnemers in staat willen stellen hun Europese netwerk uit te bouwen.

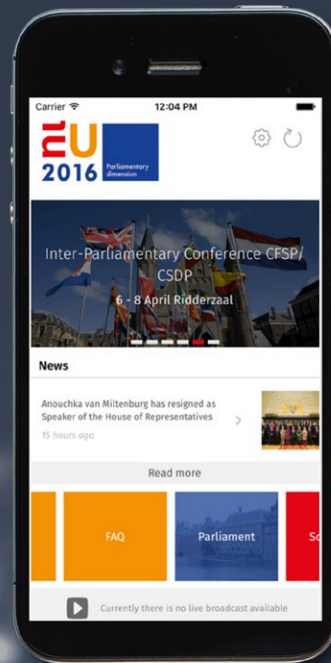
Werkbezoeken

Voor sommige van de conferenties zijn werkbezoeken georganiseerd om de inhoudelijke discussies te verdiepen. Zo hebben deelnemers voorafgaand aan de conferentie over energie een bezoek gebracht aan het Westland en de haven van Rotterdam, om zo een beter beeld te krijgen van de wijze waarop de energietransitie in Nederland vorm krijgt. Ook konden zij op een informatiemarkt zien hoe Nederland werkt aan schone en hernieuwbare energie.

Film- en debatavond

Voorafgaand aan de conferentie over mensenhandel in het digitale tijdperk vond er een film- en debatavond plaats. Aan de hand van korte clips rond het thema mensenhandel ging CNN-journalist Leif Coorlim met de deelnemers in discussie. Zo kregen zij een indringend beeld van het menselijk gezicht achter de problematiek.

www.parleu2016.nl

App

Alle informatie over de parlementaire dimensie van het Nederlandse EU-Voorzitterschap was beschikbaar via een app voor iOS en Android. De app diende twee doelen: informatie geven aan deelnemers op een interactieve manier en onderlinge communicatie bevorderen. De app bood deelnemers de mogelijkheid om alle stukken en praktische informatie op één plaats te raadplegen. Ook programmawijzingen werden direct via de app weergegeven. Aanwezigen konden ook contactgegevens van collega-parlementariërs zien en met elkaar in contact komen.

Interactieve debatten

Tijdens de beide COSAC-conferenties zijn interactieve paneldiscussies georganiseerd onder leiding van een moderator. Ook is er op 17 februari in Brussel een 'catch the eye' debat gehouden. Dit nieuwe format heeft goed gewerkt en veel positieve reacties van de deelnemers opgeleverd.

Wist je dat...

...150 multimedia apparaten zijn gebruikt met automatische camera regie voor registratie, stemmingen en presentaties

Mensenhandel in het digitale tijdperk

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Nationaal Rapporteur
Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen
Kinderen

"Mensenhandelaren verfijnen hun methoden met behulp van nieuwe technologie. Wij moeten hen met dezelfde - liefst betere - technologische wapens bestrijden. Dit zijn we verplicht aan al die slachtoffers die dag in dag uit in mensonterende omstandigheden uitgebuit worden."

Ard van der Steur
Minister van Veiligheid
en Justitie

"De ergste misdaad die er is: iemands zelfstandigheid afnemen, diens lichamelijke integriteit schenden en zijn of haar menselijkheid afnemen."

De eerste themaconferentie van de Staten-Generaal ging over het onderbelichte thema mensenhandel en vond plaats op 13 en 14 maart 2016 in Den Haag. De conferentie legde de nadruk op de gevolgen van de voortschrijdende digitalisering.

Het internet biedt aanknopingspunten voor daders van mensenhandel, voor slachtoffers, maar ook voor opsporing. Heeft het internet patronen veranderd, en hoe kan het worden ingezet om slachtoffers te beschermen en om daders te vervolgen? Voorzitter Khadija Arib van de Tweede Kamer noemde mensenhandel in haar openingstoespraak "een moderne vorm van slavernij die nog steeds op grote schaal voorkomt." Minister Ard van der Steur van Veiligheid en Justitie ging tijdens zijn toespraak onder meer in op de inspanningen van Nederland als EU-Voorzitter op dit gebied. Tevens was er een inleiding door Corinne Dettmeijer-Vermeulen, de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen. Daarna volgde er een aangrijpende en moedige bijdrage van Henriette Akofa Siliadin, één van de vele slachtoffers van mensenhandel: "Vanaf het moment dat ik in het vliegtuig stapte voelde ik dat ik een grote fout had gemaakt." In een panelsessie werd door verschillende deskundigen vervolgens dieper ingegaan op de toegenomen rol van het internet en digitale communicatie voor opsporing, maar ook de positie en rechten van slachtoffers.

Andreea Niculiu
Beleidsmedewerker
EU-grensbewakings-
organisatie Frontex

"We weten nog niet of dit een tijdelijke migratiecrisis is of een uitdaging waar de EU nog vele jaren mee van doen zal hebben."

Wist je dat...

...het aantal slachtoffers van mensenhandel gericht op arbeid stijgt

Loes Ypma, Voorzitter van de Commissie voor Veiligheid en Justitie in de Tweede Kamer: *"Hopelijk heeft deze conferentie ervoor gezorgd dat het onderwerp mensenhandel bovenaan de lijst met prioriteiten is komen te staan bij mijn Europese collega's."*

Tijdens de conferentie was ook aandacht voor de migratieproblematiek. Staatssecretaris Klaas Dijkhoff, in Nederland verantwoordelijk voor migratie, stelde in deze sessie het volgende: *"We hebben elkaar meer nodig dan ooit en moeten samenwerken aan oplossingen die voor alles voorkomen dat mensen verdrinken en daarnaast de EU-Lidstaten in staat stellen hun verplichtingen na te komen."* Daarnaast waren er key-note lezingen van vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken, en een onderzoeker van de Queen Mary University in Londen.

Wist je dat...

...technologie in de VS heeft bijgedragen aan het terugvinden van slachtoffers door het linken van de database van vermiste personen aan websites waar mensen betaalde seks aanboden

SIDE EVENT

De conferentie werd op zondag 13 maart 2016 voorafgegaan door een informele documentaire- en discussieavond. Deze avond stond onder leiding van Leif Coorlim, directeur van het CNN Freedom Project. Aan de hand van clips uit nieuwsitems en documentaires over mensenhandel vond er een discussie plaats met de deelnemers, waarbij ook externe deskundigen aanwezig waren. De avond werd mogelijk gemaakt door de Gemeente Den Haag.

Energie, innovatie en circulaire economie

Khadija Arib
Voorzitter van de
Tweede Kamer

"Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid goed samen te werken en mogelijkheden te vinden voor de transitie naar duurzame energievoorziening en een circulaire economie."

Wist je dat...

...in 2020 14 % van het totale energieverbruik in Nederland duurzaam opgewekt moet zijn. Nu is dat ongeveer 5,6%

De tweede themaconferentie die het Nederlandse parlement organiseerde tijdens het EU-Voorzitterschap ging over het onderwerp energie, inclusief enige aspecten van innovatie met daarbij bijzondere aandacht voor circulaire economie. De conferentie kende 170 deelnemers en vond plaats op 3 en 4 april 2016 in Den Haag.

Het thema energie is onderwerp van gesprek in vrijwel alle nationale parlementen in de Europese Unie en in het Europees Parlement. Het belang van een goed energiebeleid heeft sinds het Klimaatakkoord van Parijs in december 2015 alleen maar aan gewicht gewonnen. De conferentie beperkte zich dan ook niet tot louter energievoorziening, maar ging breder. De centrale vraag was: hoe kan een kostenefficiënte overgang naar een schone, concurrerende en veilige energietoekomst versneld worden?

De conferentie werd geopend door Khadija Arib, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Tot de sprekers tijdens het plenaire deel in de Ridderzaal behoorden de Nederlandse Minister van Economische Zaken, Henk Kamp, vicepresident van de Europese Commissie, Maroš Šefčovič, en Eurocommissaris Karmenu Vella, belast met Energie en Duurzaamheid. Alle inleidingen werden gevolgd door discussies met de zaal, waaraan ook enkele internationaal vooraanstaande deskundigen deelnamen, onder wie: Fatih Birol, directeur van het Internationaal Energie Agentschap, Feike Sijbesma, Voorzitter van de Raad van Bestuur van DSM en Andrew Steer, Voorzitter van het Wereld Grondstoffen Instituut.

Als onderdeel van het interactieve karakter van de conferentie konden de deelnemers in de Ridderzaal een informatiemarkt bezoeken waar vanuit verschillende Nederlandse regio's innovatieve projecten gepresenteerd werden. Deze informatiemarkt werd georganiseerd door de vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg.

Maroš Šefčovič
Vice-Voorzitter van de
Europese Commissie
en commissaris voor de
Energie-Unie

"Een project als de Energie-Unie kan niet in Brussel gebouwd worden: het moet in onze Lidstaten gebeuren, in onze steden, in onze dorpen. Daarom: wees betrokken!"

Henk Kamp
Minister van
Economische Zaken

"Het realiseren van een Europese Energiemarkt is cruciaal, hoe eerder hoe beter. De weg ernaartoe is moeilijk en kent vele uitdagingen, maar we moeten volharden en onze nationale belangen aan de kant zetten voor het bredere belang van een Europese aanpak."

ENERGIE-INFRASTRUCTUUR EN LEVERINGSZEKERHEID

De transitie naar duurzame energie vereist ook een aanpassing van de infrastructuur. Die moet meer op de toekomst gericht zijn, zo bleek in deze deelsessie. Zo is er nu bijvoorbeeld nog afzonderlijke infrastructuur voor elektriciteit, voor gas en voor warmte. Die systemen moeten worden samengevoegd, maar de manier waarop dat kan en het tempo waarin werpen veel vragen op.

ENERGIEBESPARENDE DUURZAME STEDEN

Deze deelsessie ging vooral over energiebesparing van huishoudens en door de steden. Mensen kunnen in hun eigen huis heel veel doen aan energiebesparing, maar er zijn ook nog genoeg uitdagingen in het vinden van energiebesparende maatregelen. Niet alleen de rol van huiseigenaren, maar ook de rol van de regering in deze vraagstukken verdient aandacht.

DUURZAME ENERGIEBRONNEN

Het Klimaatakkoord van Parijs heeft voor de gehele wereld een duidelijke agenda neergezet, die nu geïmplementeerd moet worden. In deze deelsessie is besproken hoe er tot meer technologie voor duurzame energie kan worden gekomen. Sommige landen zijn nog erg afhankelijk van olie, anderen van kolen, maar alle onder-tekenaars van het klimaatakkoord hebben hetzelfde doel: naar meer duurzame energiebronnen toe.

CIRCULAIRE ECONOMIE

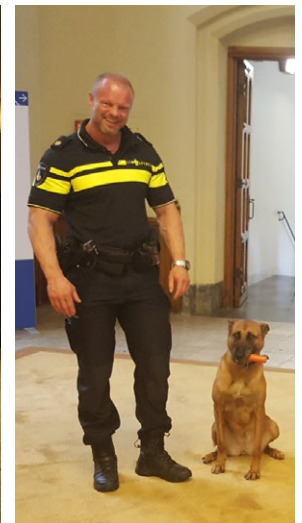
De deelnemers bespraken vooral hoe we de noodzakelijke kosten-efficiënte transitie naar een circulaire economie kunnen versnellen. Welke marktomstandigheden zijn daarvoor vereist? Welke investeringen zijn nodig? Waar krijgen bedrijfsleven, burgers en regeringen mee te maken bij deze transitie? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Deze en vele andere vragen zorgden voor een zeer boeiende discussie.

De conferentiedeelnemers maakten ook kennis met de Nederlandse praktijk. Zo brachten zij op 3 april een bezoek aan het Westland, het grootste tuingebouwgebied van Nederland. De tuinbouw staat vanwege het energiegebruik voor grote uitdagingen. Te zien was hoe bedrijven van grote diepte uit de aarde verkregen warm water gebruiken voor energievoorziening. Ook werd een bezoek gebracht aan de Rotterdamse haven, een andere motor van de Nederlandse economie. Gastheren waren de Gemeente Westland, het Havenbedrijf Rotterdam en de Metropoolregio Rotterdam - Den Haag.

Het organiseren van de parlementaire dimensie was een groot project. Vrijwel alle ondersteunende afdelingen van het parlement en een groot aantal externe bedrijven hebben er aan bijgedragen. Ook waren er tientallen vrijwilligers van de Haagse Hogeschool.

Wist je dat...

...er bijna 8,5 kilometer aan kabels is gebruikt, waarvan 800 meter glasvezel voor de vertaalcabines

Wist je dat...

...cateringmedewerkers soms wel 80 middeleeuwse trappen per dag liepen

Buitenlands-, defensie- en veiligheidsbeleid

Op 7 en 8 april 2016 spraken zo'n 200 vertegenwoordigers uit de nationale parlementen van de Europese Unie en het Europees Parlement in de Ridderzaal in Den Haag over het Europese buitenlands-, veiligheids- en defensiebeleid. De bedreigingen en uitdagingen waar Europa op deze terreinen voor staat vragen om een steeds intensievere parlementaire samenwerking.

De conferentie startte sportief: om zeven uur vertrokken dertig deelnemers voor een run van vijf kilometer langs onder meer Paleis Noordeinde, het Vredespaleis en het Binnenhof. Bij de opening van deze interparlementaire conferentie benadrukte Eerste Kamervoorzitter Ankie Broekers-Knol het belang van intensievere samenwerking: *"Een van de belangrijkste stappen die parlementariërs kunnen nemen om bij dragen aan vrede en stabiliteit is het optimaliseren en versterken van onze samenwerking."*

Daarna spraken onder meer de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken Bert Koenders en Minister van Defensie Jeanine Hennis-Plasschaert, evenals de Voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken van het Europees Parlement Elmar Brok. Koenders pleitte voor meer samenwerking, ook met de nationale parlementen: *"Burgers zijn bang voor een grotere EU en moeten meer betrokken worden. Nationale parlementen hebben daar een rol. We moeten dit samen doen, dat is de enige manier."*

Zijn collega Hennis-Plasschaert bepleitte intensievere defensiesamenwerking: *"Als dit niet HET moment is voor stevigere Europese defensiesamenwerking, moeten we ons afvragen of er ooit wel zo'n moment komt."* Alexander Vershbow, plaatsvervangend secretaris-generaal van de NAVO verklaarde: *"Een open debat en democratische verantwoording zijn net zo essentieel voor onze veiligheid als welk leger dan ook dat onze landen kan dragen."*

De Duitse Europarlementariër Brok waarschuwde de conferentiedeelnemers niet 'Brussel' overal de schuld van te geven: *"Als het regent komt het door Brussel, schijnt de zon dan komt het door Amsterdam, Berlijn of Parijs. Europa is niet het probleem, Europa is de start van de oplossing van het probleem."*

Karlijn Jans
Voorzitter Jonge Atlantici

"Mijn generatie heeft het concept van beperkende nationale grenzen niet volledig meegemaakt. Laten we onze grenzen niet sluiten, laten we onze harten en hoofden niet sluiten."

Wist je dat...

...alle livestreams van de vergaderingen waren voorzien van een gebarentolk

Angelien Eijnsink
Voorzitter commissie
Buitenlandse Zaken
Tweede Kamer

"Zeker bij onderwerpen die mensen heel direct raken - denk aan dreiging en terreur, migratie - moeten volksvertegenwoordigers een rol spelen. Dat kan alleen als we samenwerken, niet alleen nationaal maar zeker ook internationaal."

Federica Mogherini

Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie

"Uw contacten met andere parlementen, met de samenleving, de mensen in de buurt maar ook daarbuiten, zijn geweldige bouwstenen voor ons buitenlands beleid."

De Hoge Vertegenwoordiger en vicevoorzitter van de Europese Commissie Federica Mogherini sprak de aanwezigen via een videoboodschap toe over de nieuwe internationale veiligheidsstrategie van de Unie waaraan zij werkt. De Nederlandse Minister-president Mark Rutte deed een beroep op de parlementariërs: *"De Nederlandse regering roept uw hulp in. Bouwen aan stevige banden tussen nationale parlementen is essentieel voor de legitimiteit en het goed functioneren van de Europese Unie."*

Verder werd er in drie parallelle deelsessies ingegaan op de onderwerpen: mondiale strategie voor het buitenlands- en veiligheidsbeleid van de Europese Unie, Europese wapenexport en migratie. De conferentie nam een **slotdocument** aan met conclusies over onder andere buitenlandse aspecten van migratie, controle op wapenexport en het versterken van de EU-defensie en een snelle reactiemacht.

Wist je dat...

...de opbouwmedewerkers liepen bij alle conferenties gemiddeld 13 km per dag

Plenaire COSAC

De laatste interparlementaire vergadering van het Nederlands EU-Voorzitterschap ging over effectievere onderlinge samenwerking, rechtsstatelijkheid, parlementaire diplomatie, verantwoording en migratie. Op maandag 13 juni en dinsdag 14 juni 2016 kwamen ruim 250 parlementariërs uit alle landen van de Europese Unie in de Ridderzaal in Den Haag bijeen voor de 55^e plenaire COSAC.

De 'plenaire COSAC' is de voltallige vergadering van delegaties van de commissies Europese Zaken van de nationale parlementen en het Europees Parlement. Deze parlementaire commissies komen twee keer per jaar bijeen. Voorzitter Ankie Broekers-Knol van de Eerste Kamer benadrukte in haar openingstoespraak het belang van de rechtstaat.

De Nederlandse Minister-president Rutte benadrukte in zijn speech de sleutelrol van nationale parlementen als ze goed samenwerken: *"Een enkel parlement kan slechts een beperkte rol spelen in de Europese besluitvorming. Maar door samenwerking met andere parlementen kun je geweldig veel bereiken. Het maakt bovendien je eigen parlement sterker. Daarom is COSAC ook zo belangrijk."* In de discussie met de minister-president kwamen onder meer het Nederlandse referendum over het Associatieakkoord met Oekraïne, TTIP en migratie aan de orde.

Vervolgens ging het debat over de instrumenten die nationale parlementen tot hun beschikking hebben om invloed uit te oefenen op het EU-beleid. Frans Timmermans, eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, ging onder meer in op de betekenis van (rode en gele) kaartprocedures die nationale parlementen kunnen volgen. Zij functioneren als een signaal van nationale parlementen aan de Europese Commissie dat bepaalde kwesties nationaal in plaats van op Europees niveau geregeld zouden moeten worden.

Europarlementariër Sophie in 't Veld en Pieter van Dijk, voormalig lid van de Commissie van Venetië debatteerden over rechtsstatelijkheid. In 't Veld: *"Het zou goed zijn als we een gemeenschappelijk raamwerk voor rechtsstatelijkheid ontwikkelen, want het is niet alleen een nationale zaak."* Frans Timmermans ging aan het eind van de conferentie in op de spanning tussen

Ankie Broekers-Knol
Voorzitter Eerste Kamer

"Het is essentieel dat wij een manier vinden om onze vrije, open en democratische samenleving te beschermen en te waarborgen en te laten zien dat wij vastberaden zijn de rechtsstaat te handhaven. De rechtsstaat is de grondslag van de basiswaarden van de EU."

Lolita Čigāne
Voorzitter Commissie
Europese Zaken van het
Letse parlement

"De gekozen COSAC-opzet is een elegante en uitstekende opzet voor multilaterale parlementaire diplomatie."

Wist je dat...

*...er op de conferenties
31 kilo koffie en 4000 koekjes
doorheen zijn gegaan*

Danuta Hübner

Lid van het Europees Parlement

"Ik dank het Nederlands parlement voor de meer interactieve vorm van debatteren en voor de goedgekozen onderwerpen; ze staan voor de problemen waarmee Europa nu te maken heeft."

Alex Brenninkmeijer

Lid van de Europese Rekenkamer

"Als wij het bestuur op nationaal en Europees niveau willen verbeteren, valt er lering te trekken uit de prestaties uit het verleden."

democratie en rechtsstatelijkheid: *"Democratie, respect voor mensenrechten en rechtsstatelijkheid, je kunt niet zeggen dat het één belangrijker is dan het ander. Ze zijn allemaal nodig."* Daarna volgde er een debat over het toenemend belang van parlementaire diplomatie.

De parlementariërs debatteerden op de tweede dag eerst met de leden Alex Brenninkmeijer en Ville Itala van de Europese Rekenkamer. Itala: *"Om het doel van verantwoording te bereiken, bijvoorbeeld in de landbouw, hebben we betere regelgeving nodig die met minder fouten kan worden geïmplementeerd."*

Het slotdebat van de COSAC-bijeenkomst ging over migratie en in het bijzonder het akkoord tussen de EU en Turkije over het indammen van migratiestromen. Gerald Knaus, voorzitter van het Europees Stabiliteitsinitiatief refereert aan het basisidee van de afspraak met Turkije: *"De gedachte was om van een chaotische stroom mensen - die ook nog eens samenviel met het verlies aan controle op de EU-grenzen - over te stappen naar een ordentelijke transfer van vluchtelingen. Laten we ervoor zorgen dat het Akkoord werkt"*, aldus Knaus.

Tijdens de plenaire COSAC werd er ook gesproken door de winnaar van een essaywedstrijd voor studenten die door de Staten-Generaal was uitgeschreven. Andrea Finesso gaf zijn visie op de vraag die centraal staat, namelijk hoe de rol van nationale parlementen er over 25 jaar uit zal zien. Aansluitend stelde de plenaire COSAC in het slotdocument de **contributies** vast van deze tweedaagse conferentie. Daarin verzoeken de parlementariërs de Europese Commissie om in de toekomst haar werkprogramma zo realistisch mogelijk te formuleren. Zo kunnen nationale parlementen hun werkzaamheden ook beter afstemmen op het Europees wetgevingsproces.

Wist je dat...

...er 772 berichten op de website www.parleu2016.nl zijn gepost

Samenwerking en bijzondere contacten

Naast de interparlementaire conferenties die de Staten-Generaal zelf organiseerden, bracht het EU-Voorzitterschap eveneens intensieve contacten met de Europese- en buitenlandse instellingen met zich mee. Zo hebben de Staten-Generaal een delegatie van de Former Members' Association van het Europees Parlement ontvangen. Ook waren zij gastheer van een bijeenkomst van de Transatlantic Legislators' Dialogue: een overlegorgaan van het Europees Parlement en het Amerikaanse Congres.

Gesprek met Voorzitter en fractievoorzitters Europees Parlement

Op donderdag 3 december 2015 vond in de Ridderzaal een unieke ontmoeting plaats tussen het Europees Parlement en de Eerste en Tweede Kamer. De verschillende parlementen werden daarbij vertegenwoordigd door hun voorzitters en (vice-)fractievoorzitters. Bij de openingswoorden van de parlementsvoorzitters werd benadrukt dat het Europees Parlement en nationale parlementen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om

de kloof te overbruggen tussen burgers en de EU. EP-Voorzitter Martin Schulz merkte daarbij op dat er in de Europese Unie 42 nationale parlementen en 10.000 nationale parlementariërs zijn. Om die op één lijn te krijgen is dus niet gemakkelijk.

Vervolgens ontspoon zich een levendige discussie over het thema migratie, waarbij werd gesproken over de verdeeldheid binnen Europa over de aanpak van de vluchtelingen crisis. Ook spraken de Nederlandse fractieleiders met hun collega's uit het Europees Parlement over de Europese begroting en het Meerjarig Financieel Kader. Vanuit het Nederlandse parlement klonk daarbij de roep om hervorming van de begrotingssystematiek en de financiële prioriteiten die gesteld worden. Vanuit het Europees Parlement werd aangegeven dat dit een groot aandachtspunt is. Er liggen voorstellen voor hervorming op tafel, maar het ontbreekt vooralsnog aan consensus bij nationale regeringen om die voorstellen uit te voeren.

Gesprek met de leden van de Europese Commissie

Op 7 januari 2016 bracht voor het eerst in de Nederlandse parlementaire geschiedenis de voltallige Europese Commissie een bezoek aan de Staten-Generaal. In het gesprek in de Eerste Kamer stonden twee onderwerpen centraal: de vluchtelingenkwestie en de begrotingssystematiek. De Europese Commissie onder leiding van President Jean-Claude Juncker werd welkom geheten door Voorzitter Ankie Broekers-Knol van de Eerste Kamer en (destijds) tijdelijk Voorzitter Khadija Arib van de Tweede Kamer.

Na inleidingen op de beide gespreksthema's door leden van het Nederlandse parlement was er een discussie met de Eurocommissarissen. Daarbij uitten Kamerleden hun zorgen over het huidige systeem van de EU-begroting, dat te onvoorspelbaar en complex zou zijn. Zij riepen de Europese Commissie op toe te gaan naar een systeem dat efficiënt, flexibel, transparant en democratisch is. Na afloop van de ontmoeting met de Europese Commissie waren er informele gesprekken tussen de aanwezige (vice-)fractievoorzitters, EU-verslaggevers uit de 28 EU-lidstaten en de Nederlandse pers.

Colofon

Uitgave: Eerste Kamer en Tweede Kamer
der Staten-Generaal, September 2016

Fotografie: Hans Kouwenhoven

Vormgeving: Jasper Fruitema

Meer informatie: www.parleu2016.nl en
www.staten-generaal.nl

Volg ons op Twitter: @Staten_Generaal

Stuurgroep en politieke voorbereidingsgroepen

De organisatie van de parlementaire dimensie van het EU-voorzitterschap viel onder de eindverantwoordelijkheid van een stuurgroep, bestaande uit de Voorzitters van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, de voorzitters van de commissies voor Europese Zaken en de Griffiers van beide Kamers. Voor elk van de zes interparlementaire conferenties was er een politieke voorbereidingsgroep (pvg), bestaande uit een gelijk aantal Eerste en Tweede Kamerleden. Voor de organisatie van de conferenties was er op ambtelijk niveau een speciale projectgroep opgezet.